

ETM 2016 zaključni dogodek – zapiski

Kazalo

uvod	1
pozdravni nagovori	1
analiza izvedbe	2
analiza izvedbe podrobneje	2
aktivnosti pripelji srečo v službo in brošura	3
delo v skupinah	3
zaključki skupine primeri dobrih praks.....	3
zaključki skupine sodelovanje na regionalni ravni	4
zaključki skupine sodelovanje javnosti in deležnikov.....	4
dijaški kratki film o TM v Kranju	5
podelitev nagrad in priznanj	5
ogled mesta.....	5
komentarji občin in drugih udeležencev med dogodkom.....	5
delo v skupinah - zapis razprave skupine sodelovanje na regionalni ravni.....	7
delo v skupinah - zapis razprave skupine sodelovanje javnosti in deležnikov	10

uvod

Na zaključnem dogodku ETM 2016 20. oktobra v Kranju, lanski najbolj aktivni občini, je bilo 31 udeležencev. Prišlo je petindvajset lokalnih in regionalnih koordinatorjev ter drugih predstavnikov občin, predstavnica medresorske delovne skupine z Ministrstva za zdravje, nacionalna koordinatorka in njena podporni skupina.

pozdravni nagovori

Dogodek je otvorila Polona Demšar Mitrovič, nacionalna koordinatorka ETM. Zahvalila se je vsem v ETM aktivnim občinam, letos jih je bilo že 74, za prizadevno delo na lokalnem nivoju. Trajnostna mobilnost ima vsekakor vse večji pomen, postala je tema tudi na državni ravni. Prisotne je nato nagovoril tudi župan Mestne občine Kranj Boštjan Trilar, ki se je najprej zahvalil svoji ETM ekipi (predvsem Marjanu Bajtu in Andreju Zalokarju), ki organizira in izvaja številne aktivnosti, nato pa še vsem ostalim občinam, da aktivno promovirajo in spodbujajo trajnostno mobilnost. Povedal je tudi, da je Kranj ponosen na naziv »Najbolj aktivna občina v ETM«, ki ga je prejel za izvedbo ETM 2015. Občina je zadnja leta resnično vse bolj aktivna na tem področju in ker je pomen trajnostne mobilnosti marsikateremu prebivalcu kljub temu še vedno preveč abstrakten, se trudijo komunicirati predvsem dve stvari: da je osnovni cilj bolj kakovostno življenje ter da tudi cest in parkirišč ni mogoče graditi v nedogled, saj je prostor omejena dobrina. V svojih strateških dokumentih ima občina tako že opredeljene konkretne cilje za zmanjšanje izpustov CO2 in količine trdih delcev ter za povečanje deleža kolesarjenja in uporabe javnega prevoza, ki jih nameravajo doseči še pred letom 2025. Župan je nagovor zaključil z dobrimi željami za uspešen sestanek in pozval k aktivnosti v prihodnjih letih.

analiza izvedbe

Uvodnemu delu je sledila predstavitev analize izvedbe ETM 2016, ki je bila v nekaterih aspektih prikazana tudi s trendi zadnjih štirih let, odkar ETM koordinira in spremlja Ministrstvo za infrastrukturo. V ETM je v letu 2016 sodelovalo vel kot dvakrat toliko občin, kot jih je bilo aktivnih v letu 2013, na anketo pa sta se odzvali slabi dve tretjini občin. Občine so vse bolj uspešne pri izvedbi načrtovanega programa, pri tem pa se poleg dogodkov in ozaveščevalnih aktivnosti uvede tudi vse več trajnih ukrepov. ETM 2016 je bil močno zaznamovan tudi s pripravo Celostnih prometnih strategij (CPS), saj vsaj polovica občin, sodelujočih v ETM, pripravlja tudi CPS. Tudi učinki ETM so vse bolj vidni: javnost je bolj in bolj ozaveščena in podpirna, uporaba trajnostnih potovalnih načinov je večja vsaj v tem tednu, hkrati s prepoznavnostjo pobude pa se večja tudi medijska pozornost. Kljub naštetemu bi bila po ocenah občin udeležba prebivalcev na aktivnostih lahko bolj številna. Ambicije občin za ETM 2017 so v večini izvesti podobne aktivnosti kot letos, nekaj občin pa predvideva tudi obogatitev programa.

analiza izvedbe podrobneje

nabolj uspešne aktivnosti:

- Trajni ukrepi (šolske poti (na podlagi ogledov v ETM 2015); peš povezave; ureditve za invalide; kolesarski poligon)
- Začasni ukrepi (zapora ulic, središč naselij, parkirišč;časne preureditve; otroška igra; testna mestna avtobusna linija)
- Prireditve Dan brez avtomobila.
- Razprave o trajnostni mobilnosti.
- Izvedba anket za CPS.
- Kolesarjenje: dogodki, prireditve, kolesarjenje v vrtec, šolo in službo.
- Usklajena aktivnost celotne občine (vse četrtne skupnosti).
- Spodbujanje uporabe trajnostnih potovalnih načinov.
- Predstavitev in promocija električnih vozil.

glavne ovire:

- Pomanjkanje časa ali prepozna organizacija
- Kadrovska podhranjenost izvajalcev
- Neodzivnost ali nezainteresiranost partnerjev, občanov
- Zahtevno tehnično usklajevanje (npr. za izvedbo zapore)
- Sprememba datuma izvedbe (npr. izvedba na delovni dan)
- Slabo vreme

podporni materiali – komentarji in predlogi:

- materiali naj bodo na voljo že v avgustu
- plakati: letos slabše zasnovani, saj ni bilo predvideno dodajanje lokalnih vsebin
- letaki: ne le informacija o ETM, tudi kak praktičen nasvet
- konkretni podatki so učinkovitejši in boljši za promocijo (raziskave, zanimivosti...)
- več gradiv za spletno objavo in uporabo na socialnih omrežjih
- PPT predloga s fotografijami
- nabor dobrih praks iz drugih občin
- problem dvojezičnih okolij: preveč besedila je težava
- baloni +/- : privlačni za uporabo na dogodkih, otvoritve / niso uporabni
- bolj uporabni in praktični predmeti (npr. Rute, odsevna telesa, pisala...)

- bolj ekološki materiali, manj plastike

splošni komentarji občin:

- Hvala za ažurno obveščanje in na vseh ravneh profesionalno voden projekt.
- Hvala za trud in spodbudo. Veselimo se sodelovanja tudi v prihodnje.
- Veseli nas, da imamo vedno več enako mislečih. To nam daje zagon pri osveščanju in izvajanju ukrepov.
- Še naprej se bomo trudili za čimboljšo izvedbo.
- Veseli nas, da se vse več občin vključuje v ETM. Skupaj zmoremo več.
- Zadovoljni izvajalci in obiskovalci.
- Tudi bodoči dogodki v zvezi z ETM naj bodo vsakokrat v drugi regiji, izven glavnega mesta.
- Predstavitev meril za ugotavljanje občine zmagovalke in uvrščanje posameznih občin.

aktivnosti pripelji srečo v službo in brošura

Predstavitvi analize izvedbe sta sledili podrobnejši predstavitvi dveh aktivnosti: pobude kolesarjenja na delo »Pripelji srečo v službo« (PSVS) in brošure »Okolje, promet in zdravje« (brošura). V pobudi PSVS, ki je bila letos ponovno organizirana spomladi, je kolesarilo 1.200 udeležencev iz 90 občin, veliko teh občin sodeluje tudi v ETM. Prekolesarjenih je bilo okoli 160.000 kilometrov, kar pomeni, da je povprečen udeleženec prekolesaril nekaj manj kot 10 kilometrov vsak delovni dan akcije. Aktivni so bili tudi mediji, ki so o pobudi obširno poročali po vseh pomembnih medijskih kanalih v državi. Za naslednje leto je prvi glavni cilj nadaljevanje pobude, v okviru tega pa doseči 2.000 udeležencev in vključiti čimveč podjetij. Brošura povzema ključna sporočila kazalcev okolje-promet in okolje-zdravje, predstavlja stanje na področju zraka, hrupa, aktivne mobilnosti, nesreč in stroškov mobilnosti in podaja predloge za ukrepanje s poudarkom na priporočilih za ukrepe, ki jih lahko izvajajo občine.

delo v skupinah

Tudi letos je bil eden glavnih poudarkov srečanja koordinatorjev na izmenjavi izkušenj in iskanju rešitev za najbolj izstopajoče izzive. Teme skupin so bile opredeljene na podlagi želja koordinatorjev, opredeljenih v anketi o izvedbi ETM. V treh skupinah so bili tako obravnavani primeri dobrih praks, sodelovanje na regionalni ravni ter sodelovanje javnosti in deležnikov.

zaključki skupine primeri dobrih praks

Kot najuspešnejša primera dobre prakse sta bila izpostavljena dva ukrepa:

- urejanje varnih šolskih poti,
- delno zaprtje stanovanjske ulice in poziv otrokom k igri na ulici, puščanje igrač na ulici.

Drugi navedeni primeri dobrih praks:

- sodelovanje z lokalnimi društvi, ki se ukvarjajo z okoljskimi temami,
- terensko delo z vrtci in osnovnimi šolami – kaj imajo otroci za povedati o svoji poti v šolo, kje vidijo težave, kaj so malenkosti ki se jih da hitro urediti,
- zaprtje parkirišča v središču naselja in ureditev igrišča,
- prilagajanje naselij invalidom – ogledi poti z invalidi,
- izboljšave javnega prostora v okviru aktivnosti Občina prijazna invalidom,
- predavanje o varni vožnji za srednješolce, ki bodo kmalu dobili vozniški izpit,
- kolesarjenje v šolo na dan brez avtomobila,
- kolesarske in pešpoti ob bregovih rek,

- spodbujanje uporabe koles pri starejših, na primer s skrajšanim kolesarskim maratonom aktivnosti za otroke in odrasle (primer poligona in avtomobilčkov Unicar).

zaključki skupine sodelovanje na regionalni ravni

- regionalni koordinatorji naj podpirajo določene aktivnosti, lokalni dogodki / aktivnosti naj ostanejo na lokalni ravni
- večina občin bi si želela koordinacije na regionalni ravni za:
 - o uspešnejšo promocijo in komuniciranje z mediji glede aktivnosti ter ukrepov vseh občin (skupna novinarska konferenca z župani in ETM koordinatorji),
 - o usklajevanje dogodkov in skupno dogovarjanje in povezovanje z deležniki za podobne dogodke / aktivnosti (odprava podvajanj in prekrivanj dogodkov),
 - o večjo učinkovitost in cenejšo izvedbo – racionalizacija stroškov zaradi najema istega izvajalca
 - o organizacijo regionalnih dogodkov,
 - o uspešnejše motiviranje županov in odločevalcev,
 - o pomoč pri ozaveščanju javnosti,
- pomembna je tudi rdeča nit – tako na regionalni kot na državni ravni
- občine si želijo večjo prepoznavnost ETM tudi na državni ravni
- dobra praksa: RC Novo mesto in 21 dolenjskih občin

zaključki skupine sodelovanje javnosti in deležnikov

- Za sodelovanje javnosti in vključevanje deležnikov ni enotnega recepta, prilagajanje dejanskemu stanju je nujno, prenos dobrih praks pa ni vedno mogoč.
- Ljubljana ima širok in strukturiran sistem, ki ga v manjših občinah ni mogoče vzpostaviti.
- Delovanje v majhnih občinah mora biti ciljno usmerjeno in pogosto na osebni ravni.
- Povezava dogodkov ETM s pripravo CPS je bila smiselna in dobrodošla, predvsem kjer je ETM novost.
- Najboljše izkušnje so pri delu s šolami in vrtci, ponekod tudi z upokojenskimi organizacijami.
- Vključevanje ostalih občinskih inštitucij je težje, a ponekod imajo dobre izkušnje; dobra praksa je na primer Šmarje pri Jelšah, kjer so v aktivnosti vključili inšpektorat in druge občinske službe.
- Splošna javnost v manjših krajih, predvsem pa po vaseh v manjših občinah, na vprašanja trajnostne mobilnosti precej neobčutljiva.
- Najtežje je nagovoriti gospodarstvo, s tem imajo občine tudi najmanj izkušenj.
- Treba bo poiskati sodelovanje med promocijo zdravja na delovnem mestu in promocijo trajnostne mobilnosti pri prihodu na delo.

dijaški kratki film o TM v Kranju

Za popestritev programa so poskrbeli dijaki Gimnazije Kranj, skupina Ekofrendi, ki so predstavili kratek film o spodbujanju trajnostne mobilnosti v Kranju, posnet v času ETM 2016.

podelitev nagrad in priznanj

Delu v skupinah je sledila razglasitev nabolj aktivnih občin. Kar sedem slovenskih občin sodeluje v pobudi ETM vsako leto, že od samega začetka 2002, torej 15 let. Te občine so Celje, Koper, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica in Novo mesto. V letu 2016 pa je bilo v ožjem izboru za najbolj aktivno občino leta šest občin: Ljubljana, Novo mesto, Ptuj, Slovenj Gradec, Šoštanj in Krško. Te občine so izvedle širok nabor in številne, tudi inovativne, aktivnosti, tako na področju ozaveščanja in izobraževanja ter izmenjave mnenj, kot tudi na področju uvedbe začasnih in predvsem trajnih ukrepov. Zmagovalka je bila zapisana v zapečateni kuverti, ki jo je odprla letošnja gostiteljica, občina Kranj, in »lento« najbolj aktivne občine predala zmagovalki ETM 2016, Mestni občini Slovenj Gradec. Po zaključeni podelitvi priznanj najbolj aktivnim občinam so priznanja za sodelovanje v ETM 2016 prejele tudi vse ostale občine.

ogled mesta

Za zaključek dogodka so gostitelji prisotne popeljali po starem mestnem jedru Kranja in ob poti pokazali vrsto že izvedenih ukrepov za spodbujanje trajnostne mobilnosti, kot tudi kulturnih in zgodovinskih znamenitosti. Prisotni so dokazali, da dež ni ovira za uporabo trajnostnih potovalnih načinov.

komentarji občin in drugih udeležencev med dogodkom

Polona Demšar Mitrovič, MZI – splošen komentar in pojasnilo

- Evropski Kohezijski sklad >> **sredstva so namenjena ukrepom, ki bodo omogočili izkazovanje spremembe deležev uporabe potovalnih načinov** (t.i. modal splita) v prid trajnostnim potovalnim načinom; pogoj so sklenjene mreže povezav zanje
- **sredstva so za urbano mobilnost**
- kljub vsemu je delo MZI novost, saj se te vsebine prvič lotili sistemsko
- turizem ni neposredno vključen, saj gre za dnevno mobilnost; tu bi se moral aktivirati MGRT
- navezava na CPS-je (bodo pomagali k izvedbi ukrepov in promoviranju TM ter financiranju ETM?) >> lahko ja, lahko ne, veliko je odvisno od izvajalcev in od občin; namen sicer je, da se skozi pripravo CPS-jev prepozna pomen TM in vzpostavi mehanizem financiranja ukrepov TM

Majda Gazvoda, Dolenjske Toplice

- zahvala MZI in RC NM za izvedbo in podporo
- izpostavili slabe in nevarne razmere za kolesarjenje ob državnih cestah v občini
- potencial projekta Sava-Krka bike >> sodelovanje regije in države, zagotovitev ustreznih kolesarskih povezav
- ali lahko država pomaga tudi pri vzpostavitvi povezav izven državne infrastrukture?
- velik pomen za turizem

Polona Demšar Mitrovič, MZI

- trenutno (v tem programskem obdobju, 2016-2020) ni sredstev za manjše občine in kraje, pridobljena sredstva so za mestna območja
- Direkcija za ceste trenutno nima namenskih sredstev za kolesarjenje
- priporočilo za podajo pobude na ravni regije

Gregor Steklačič, MZI

- sprejeta sta sistem kategorizacije in označevanja (od julija 2016 nov pravilnik)
- za turizem so idealne ločene kolesarske povezave, ki pa pomenijo večjo investicijo; bolj realno je usterzno označevanje manj prometnih poti (primer Jesenice-Ljubljana kot nadaljevanje povezave iz smeri Rateč)

Majda Gazvoda, Dolenjske Toplice

- kaj pa delo s podjetji? >> MZI – je predvideno, v okviru mobilnostnih načrtov
- težava: izvedbe na terenu se večinoma le obljublja, za načrtovanje pa je bilo hkrati porabljenih že veliko sredstev
- veliko pobud je že bilo, tudi s strani regije

Marjan Bajt, Kranj

- urejanje predvsem daljinskih kolesarskih povezav je aktualna tema, mogoče bo sedaj lažje, ko je MZI odziven; pomembni so predvsem pravi ljudje na pravih mestih
 - problem, da je sistem označevanja vzpostavljen na državnem nivoju, ne pa tudi na regionalnem, označevanje je administrativne narave (podatek »kje si«, ne pa tudi »kako do cilja«); označbe uporabnikom ne služijo dobro
 - lažje je izvesti projekt na lokalnem nivoju
- Polona Demšar Mitrovič, MZI
- MZI je pri komuniciranju z Direkcijo lahko le mediator, v njihovem imenu ne morejo ničesar obljubiti
 - dejstvo je, da bo vedno prepočasi in vedno premalo

Janja Križman Miklavčič, Ministrstvo za zdravje

- publikacije o gibanju
- informacija o EU tednu športa (ministrstvo poudarja element gibanja, tudi na vsakodnevni poteh) >> občine bodo verjetno kontaktirane s strani SI organizatorja, Olimpijskega komiteja
- časovno je teden športa predviden takoj za ETM, želja je, da se nekatere aktivnosti povežejo ali celo izvajajo oba tedna

Aljaž Krpič, Laško

- pobuda ukrepanja na višjem nivoju – v smislu JPP – vlaki in avtobus >> kaj se lahko naredi za manjše občine, ki nimajo svojih sistemov JPP >> potrebno bi bilo usklajevanje urnikov, koordinacija promocije med ETM (npr. brezplačen prevoz) >> manjši kraji nimajo besede in sogovornika >> kako skomunicirati

Majda Gazvoda, Dolenjske Toplice

- res je
- želeli bi tudi informacije o možnosti integracije šolskih prevozov z JPP (primer Škofljice in Grosuplja) >> tu so možni veliki prihranki sredstev, ki bi posledično lahko bila na razpolago za druge ukrepe

MZI

- metodologija obstaja, uvedba je stvar občine
- MZI spodbuja
- glede voznih redov naj dajo pobudo na ministrstvo

Roman Perčič, Sevnica

- so zainteresirani za metodologijo, naj se jo posreduje vsem

delo v skupinah - zapis razprave skupine sodelovanja na regionalni ravni

ETM 2016 zaključni dogodek – zapiski skupine sodelovanja na regionalni ravni

moderator: Gregor Steklačič, MZI

pomočnik: Mojca Balant, UIRS

udeleženci:

Majda Gazvoda, Dolenjske Toplice (**DT**)

Mateja Kutin, Kobarid, Posoški RC (**KOB RC**)

Andreja Poklar, Koper (**KP**)

Maja Smerdu, RC Novo mesto (**RC NM**)

Manca Šetina Miklič, Radovljica (**RAD**)

Tomaž Pristovnik, Slovenska Bistrica, RIC (**SB RIC**)

Miloš Bajt, Škofja Loka (**ŠKL**)

ZAKLJUČKI SKUPINE SODELOVANJE NA REGIONALNI RAVNI

- regionalni koordinatorji naj podpirajo določene aktivnosti, lokalni dogodki / aktivnosti naj ostanejo na lokalni ravni
- večina občin bi si želela koordinacije na regionalni ravni za:
 - o uspešnejšo promocijo in komuniciranje z mediji glede aktivnosti ter ukrepov vseh občin (skupna novinarska konferenca z župani in ETM koordinatorji),
 - o usklajevanje dogodkov in skupno dogovarjanje in povezovanje z deležniki za podobne dogodke / aktivnosti (odprava podvajanj in prekrivanj dogodkov),
 - o večjo učinkovitost in cenejšo izvedbo – racionalizacija stroškov zaradi najema istega izvajalca
 - o organizacijo regionalnih dogodkov,
 - o uspešnejše motiviranje županov in odločevalcev,
 - o pomoč pri ozaveščanju javnosti,
- pomembna je tudi rdeča nit – tako na regionalni kot na državni ravni
- občine si želijo večjo prepoznavnost ETM tudi na državni ravni
- dobra praksa: RC Novo mesto in 21 dolenjskih občin

SPLOŠNO

- regionalni koordinatorji niso bili postavljeni, javili so se sami – tisti, ki so želeli
- lažja promocija, komunikacija ukrepov
- lažje je enkrat na regionalni ravni pritegniti (regionalne in nacionalne) medije in organizirati eno novinarsko konferenco
- organizacija tiskovnih konferenc en teden pred ETM, z župani in koordinatorji (večje število županov, bolj zanimivo za medije)
- pomoč pri ozaveščanju javnosti
- pomoč pri prenosu informacij do županov, predvsem tistih, ki sedaj nimajo interesa >> kjer so župani posvojili idejo TM, je super
- odprava podvajanja dogodkov ali hkratne izvedbe različnih večjih dogodkov
- več prepoznavnosti ETM na državni ravni
- še vedno je javnost precej neodzivna (primer CPS – če ne bi bilo nagrad, ne bi bilo sodelujočih)
- želijo si rdeče niti na ravni regij, tudi države (za ETM) >> fokusi/cilji na regionalnih ravneh, državna raven še posebej

- regionalne koordinatorje določiti s pomočjo države, še prej preveritev interesa po regijah >> vnaprej določiti tudi njihove naloge
- predlog občin je, da ministrstvo spodbudi RRA-je h koordinaciji
- med udeleženci Dolenjska (RC Novo mesto) je primer dobre prakse, Severna Primorska (RRA) in Gorenjska (BSC Kranj) sta določena koordinatorja, vendar letos ni bilo koordinacije, Štajerska (MB) nima določenega regionalnega koordinatorja
- rdeča nit na državni in regionalni ravni >> Morali bi uvesti posebne delavnice za regionalne koordinatorje. Oni so tisti, ki morajo prvi komunicirati skladno z državno ravno, občine pa imajo svoje projekte.
 - o pomislek, da se na državni ravni komunicira npr. slogan in brošura (pametna mobilnost za gospodarsko uspešnost), na lokalni ravni in predvsem v manjših občinah pa župani radi kolesarijo, otroci rišejo po cestah – neodvisno od aktualnega slogana; lokalna komunikacija torej pogosto ni skladna z rdečo nitjo na ravni države
 - o še en primer: govora je bilo o možnosti povezovalnega projekta gorenjske občine, ki bi bil označitev regionalnih kolesarskih povezav; vendar slednje občine vidijo predvsem kot priložnost za turizem in bolj malo kot povezave za vsakodnevne trajnostne poti

SB RIC

- dobrodošla bi bila skupna organizacija nekaterih aktivnosti, saj vsi iščejo skupne / iste ljudi >> npr. za dan brez avtomobila, seljenje dogodkov iz mesta v mesto
- bilo bi bolj učinkovito in ceneje
- lokalni dogodki ostanejo lokalni
- veliko energije gre sedaj v nič, ker se stvari podvajajo >> več energije v RRA-jih bi marsikaj racionaliziralo

DT

- povezovanje deležnikov je ključno
- v 2016 veliko boljša koordinacija, izvedba regijskega dogodka
 - o uspešna vključitev podjetja Revoz (pobuda za vključevanje podjetij v ETM s strani regije, Revoz je sponzoriral dogodek z majicami, le zahteva: znak podjetja na promo majicah)
- primer novinarske konference, ki sicer lahko za občino pomeni velik finančni zalogaj
 - o kako pristopiti?
 - o lažje je in več odziva, če jo skliče regija
- višina sredstev je relativna, pomembno je prepričanje in zagon koordinatorja ETM in odločevalcev

RC NM

- so aktivni v celotni regiji, redno sodelovanje z občinami
- poznajo vse projekte, tudi izven ETM, ki pa tudi vključujejo TM >> vzpostavljajo sinergije
- začeli so aktivirati podjetja
- niso plačani posebej za ETM, stroške dela poročajo na projekte, ki jih izvajajo prednosti: poznajo odločevalce in ljudi na občinah, imajo pregled, kontakte
- vsako leto februarja sestanek z vsemi občinami glede ETM + nadaljnje usklajevanje programov, kontaktov
- osnova sodelovanja je bil projekt Sava-Krka bike
- skupna promocija ima več medijskega odziva
- za 2017 dali občinam predlog za novo ločeno proračunsko postavko ETM
- najpogostejše težave pri kombinaciji ideje/vodstvo/sredstva

RAD

- regionalni koordinator naj bi bil BSC Kranj >> nikjer ga ni, ni aktiven >> ni regionalne ravni
- letos so sodelovali z Bledom >> samoiniciativno, ni bilo težav
- otvoritev državne kolesarske povezave Jesenice-LJ je zamujena priložnost >> s strani MZI ni bilo komunikacije z občinami, sodelovanje vseh občin bi bilo dobrodošlo

KP

- dovolj dela imajo že v svoji občini
- sodelujejo z RRC (javna kolesa, označitev tematskih poti), a ne na temo ETM (nikoli ni bilo niti omenjeno)
- težava tudi, da glede nekaterih projektov župani ne najdejo skupnega interesa / jezika >> primer neuspele zapore obalne ceste proti Izoli
- ali kje že obstaja občinski pravilnik o označevanju tematskih poti za hojo in kolesarjenje – označevanje, upravljanje, vzdrževanje (primer Trebnja?) >> želijo uvesti za KP, Izolo, Piran
- imajo lokalno ETM (www.etmkoper.si) spletno stran, prek katere komunicirajo aktivnosti
- društva imajo obvezo sodelovati + morajo napisati poročilo (kot v MOL)

KOB RC

- delujejo na regionalni ravni, pokrivajo tri občine, dve jim je že uspelo aktivirati (Kobarid in Tolmin), ostaja še Bovec (v pomladnem času je nekaj odzivnosti, potem ne več; glavni fokus Bovca je trenutno Kanin)
- regionalni koordinatorji naj podpirajo določene aktivnosti
- začeli so skozi EU projekte
- delajo individualno z vsako občino posebej
- težko je narediti medobčinski projekt, če ni zunanjih sredstev >> pripravljajo predlog skupnega EU projekta, ki bi ga koordiniral RC
- Tolmin že nekaj časa dejaven
- Kobarid začel pred kratkim, a sedaj prepoznal pomen teme in prednosti >> že prvo leto začasno zaprli cesto, uvedli ukrep hop-on/hop-off, razmišljajo o EU nagradi >> če so volja, podpora in razumevanje, se da hitro narediti veliko

ŠKL

- Radovljica je imela zelo dobro urejeno označevanje kolesarskih poti (prostovoljna pobuda, občina je šla nasproti in jo izvedla) >> sedaj država predpisuje drugače
- Gorenjska pilot, kako regijsko označiti povezave – ne poti! (prijavljajo projekt s Kranjem, SKM)
- JPP – ŠKL ima posebno linijo, ki jo občina sofinancira; karta je 0,5 eur, vozi na 15 min, povezuje vse ključne točke (Podlubnik, center (avt. postaja), železniška postaja)
 - o po preureditvi 3x več potnikov kot prej
 - o zasnova bi bila lahko zanimiva tudi za druge občine, npr. Tržič, Radovljica, drugje
 - o najprej so izboljšali JPP, sedaj omejujejo / zaostrejejo parkiranje
- regijska kolesarska povezava je uspela, ker se osebno poznajo (Bajt, Zalokar); BSC je bil neodziven, ne vabi, nima koncepta, ne koordinira

delo v skupinah - zapis razprave skupine sodelovanje javnosti in deležnikov

Zaključno srečanje lokalnih in regionalnih koordinatorjev Evropskega tedna mobilnosti 2016, Kranj, 20. 10. 2016

Delavnica o sodelovanju javnosti in deležnikov v ETM

Tadej Žaucer, Urša Kozic

Na delavnici smo si izmenjali izkušnje in vtise s poudarkom na vključevanju deležnikov in javnosti v dejavnosti ETM. Predstavniki občin so je najlažje in najbolj uspešno pogosto vključevanje osnovnih šol in vrtcev, ki so občinske ustanove in tako nekako zavezane k sodelovanju, poleg tega pa se preko otrok in osebja nagovarja tudi starše. Ponekod je velika razlika med šolami v mestu in šolami po podeželju, ki jih je težje vključiti. predstavili različne prakse in jih medsebojno komentirali. Ključne ugotovitve so, da je prenos praks med velikimi in malimi občinami težaven, saj se je izkazalo, da je tako način vključevanja, kot interes za sodelovanje zelo odvisen od velikosti naselja. Ljubljana je zaradi velikosti zgodba zase, vendar tudi izkušnje in težave Nove Gorice niso primerljive s tistimi v nekaterih manjših občinah.

Občine, ki so letos ob izdelavi CPS prvič pristopile k ETM, so sodelovanje z javnostjo in predvsem deležniki zelo vezale na CPS, ostale nekoliko manj. Skupna ugotovitev je bila, da Manj uspeha je pogosto pri sami občinski upravi in drugih javnih ustanovah. Ljubljana ima zelo dobre izkušnje pri sodelovanju s policijo in tudi institucijami Evropske unije, v Šmarju pri Jelšah pa so na primer sodelovali z inšpektoratom in drugimi občinskimi službami, pri čemer je bil potreben osebni pristop. Ponekod je uspešno tudi sodelovanje z upokojenskimi organizacijami, predvsem pa z univerzami za tretje življenjsko obdobje. Ljubljana je letos v okviru programa zelene prestolnice še povečala obseg aktivnosti, med drugim je zaprla ulice v vseh 17 četrtnih skupnosti, kar se je izkazalo za odlično potezo s stališča vključevanja bolj lokalnih deležnikov v različnih delih mesta.

Še največji izziv se je pokazal pri vključevanju podjetij. Dobre izkušnje ima edino Ljubljana, kjer je velik interes podjetij kot ponudnikov storitev v okviru ETM, nobena od prisotnih občin pa, ne glede na akcijo 'Pripelji srečo v službo' še nima pozitivne izkušnje z vključevanjem (zasebnih) podjetij v same ukrepe ETM, kot na primer trajnostni prihod v službo, nagrade ali ugodnosti zaposlenim, ki kolesarijo, hodijo ali prihajajo v službo skupaj s sodelavci in na ta način prispevajo vsaj k zmanjšani potrebi po parkirnih mestih in manjših izpustih. Strinjali smo se, da je smiselno v podjetjih aktivirati osebe, pooblaščenice za izvajanje programa zdravja na delovnem mestu.

Laško:

- kot dober se je izkazal projekt Mesto prijazno invalidom
- za večje uspehe so se prepozno vključili v projekt oziroma začeli obveščati javnost

Metlika:

- slabost je okrnjen budget ter prepozen začetek
- izpeljali so 2 dogodke s približno 1.200 udeleženci, s čimer so bili zadovoljni
- problem predstavljajo oddaljene vasi, kjer je vaščanom težko razlagati o problemu onesnaženega zraka/prevelike uporabe avtomobilov, ker se oni v tem ne prepoznajo. Tukaj bi morali razmišljati o uvedbi varnih poti (so preveč oddaljeni, da bi hodili kam peš namesto uporabe avtomobila) in se usmeriti v gibanje/promocijo zdravja
- problem predstavljajo tudi starejši, potrebno je najti tudi tematiko, ki jih bo zanimala
- kot dobri projekti so se izkazali gibalni poligon & pohod (organiziral vrtec) ter pravljичne ure v okviru knjižnice, okrogle mize so bile slabo obiskane

Šmarje pri Jelšah:

- v svoje aktivnosti so vključili vse generacije, zaprli so parkirišča zraven glavne ceste, kar se je izkazalo za še boljši ukrep kot zaprtje same ceste
- super so sodelovali z vrtci in šolami
- prebivalce so nagovarjali preko spletne strani, PR-jev, mailinga, občinskega glasila, nagovarjali so ljudi, da naj skupaj hodijo v službo ali se poslužujejo kolesa namesto avtomobilov
- za starejše so v knjižnici preko univerze za tretje življenjsko obdobje organizirali igranje namiznega tenisa, kar je bilo dobro sprejeto, povabili so tudi zaposlene v javnih zavodih
- težje je animirati odrasle, težko jih je pripraviti, da zamenjajo kolo z avtom ali hodijo peš
- za naslednje leto planirajo več športnih aktivnosti in to preko celega tedna
- s komunikacijo bodo začeli že spomladi, če z celo leto pa planirajo z raznimi PR-ji spodbujati ljudi k trajnostni mobilnosti

Ljubljana:

- z delom so začeli že januarja (ekipa 18 ljudi, vključen tudi policaj)
- 43 dnevnih prireditev
- pomembno celostno sodelovanje (občina, četrtne skupnosti, policija)

Nova Gorica:

- z obveščanjem začnejo junija/julija, dajo ven poziv udeležencem, če bi sodelovali in jih prosijo, da pripravijo predloge
- sodelovanje z univerzo za tretje življenjsko obdobje - nordijska hoja
- želeli bi si več obiskovalcev na predstavitev
- problem z neodzivnostjo oddaljenih šol
- za zunanje šole so pripravili mobilnostne načrte, ampak samo 1 šola se je aktivno vključila, ostale ne
- problem imajo, ker je isti mesec še občinski praznik - razmislek v smeri, da bi organizatorje spodbujali k trajnostni mobilnosti

Tržič:

- prepozno začeli s pripravami, so pa uspeli pripraviti kar nekaj člankov na to temo
- izvedli so samo 1. Dogodek (Ulični festival)

Splošna razprava:

- dobre izkušnje imajo z društvi upokojencev in invalidskim organizacijam (sodelovanje)
- dobra ideja, da se vključi tudi policijo (sodelovanje)
- problem pri manjših občinah je ta, da ena oseba dela vse
- treba je delati na tem, da se k sodelovanju pridobi tudi podjetja (da zraven sodelujejo ali pa celo sami kakšno aktivnost organizirajo)
- pomembno je vključiti čim več deležnikov (inšpektorati, javne službe itn.)
- dobro bi bilo, da se začne pozivati tudi večja podjetja, da ta sama nagovarjajo zaposlene k trajnostni mobilnosti (letos je Nova Gorica poskušala s Hitom, pa ni bilo odziva)
- problem pri vključevanju podjetij je tudi ta, da se aktivnosti izvajajo sredi tedna